

СВОБОДА СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Ч. 208. Джерзі Ситі, Н. Дж., вівторок, 26-го жовтня 1943.

No. 208. Jersey City, N. J., Tuesday, October 26, 1943.

VOL. LI

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ ПЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ АМЕРИКИ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тек. „Свобода“: Bergen 4-0227. — Тек. У. Н. Соколу: Bergen 4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

СТРАЙК УГЛЕКОПІВ ЗАГРОЖУЄ ПРОДУКЦІЮ В КОРАБЕЛЬНИХ ВАРСТАТАХ

ВАШИНГТОН. — Дикий страйк майнерів в Алабамі й Ініані приневолив Раду Военної Продукції відіти своє засідання навіть у неділю, щоб передумати всі можливі засоби його припинити. Страйк дається відчувати у варстатах військових кораблів у стейтах Нової Англії та над Мексиканським заливом, це знов викликало побоювання в військових колах, що стратегія альянтів може на тому потерпіти. Англо-американські військові званці, що перебувають тепер у Вашингтоні, вітнерто заявляють, що углева криза дається різко відчуті в 1944 р. — Все те йде всупереч спільній акції провідників майнерської юнії Ради Военної Продукції бо ці установи зробили все можливе, щоб спонукати страйкуючих майнерів вернутися до праці. Юнія вислала до своїх відділів ще в суботу телеграфічні апели, щоб спонукати своїх членів негайно взятися до праці, а Рада Военної Продукції перед тим визвала провідників юнії до оправдання, чому страйк не поладаний.

ДОМАГАЄТЬСЯ РІВНОСТІ РАС В АМЕРИЦІ

МІСТО МЕКСИК. — Тут покінчився десятиденний демографічний конгрес, на якому були представлені Злучені Держави, Канада, й латинські краї Середньої та Південної Америки. Велике число резолюцій вказує, що там порушено багато важних справ. Між ін. є резолюція щоб усі краї Америки завели рівність рас, найшли порозуміння в справі імміграції після війни. Ця резолюція утримує статистичні дані. — Існує загальне переконання, що демографічний конгрес багато причиниться до солідарности країв Західної Гемісфери, однак декого висловив опінію, що на підставі резолюцій конгресу не можна буде досягти згоди в Європі, будуть надіятися на повне втворення імміграції. Це неможливе, бо резолюції це лише вислів опіні, а для практичних цілей їх мусять прийняти законодавчі тіла поодиноких країв.

ЗГІНУЛО 88 ЛЮДЕЙ ПРИ ЗУДАРИ КОРАБЛІВ.

ПАМ БІЧ (Флорида). — Управа военной флоты оповіщує, що в середу 20. жовтня перед північно прийшло до зудару при побережжю Флориди двох кораблів-тенкерів, навантажених газоліною. Зудар викликав вибух газоліни з такою силою, що мало хто з залогі міг врятуватися. Згинуло 88 людей з военной й торговельної флоты.

НЕ ВСІ ЖИДИ ЗА ПАЛЕСТИНСЬКУ БАТЬКІВЩИНУ.

НЬО ЙОРК. — Перший розлам у новостворенній Американській Жидівській Конференції повстав на недільнім засіданні конференції, в якій брали участь 75 делегатів з цілої Америки. Коли конференція зосередила свої наради на Палестину і делегати поставили рішуче домагання, щоб Палестину признали жидівською незалежною батьківщиною, група делегатів, що представляє так званий „Жидівський Комітет“, заявила, що вона рішуче провисте такому напрямку наради і не буде далі брати участі в дискусіях. Однак в майбутности комітет може співпрацювати з конференцією у тих справах, які відносяться до добробуту жидів в Америці. — Конференція відбувається при замкнених дверях, тому не дійшло до прилюдного відомо, як прийшло до цього розламу.

СЕНАТ ВИПРАЦЬОВУЄ ПЛАН ДЕМОБІЛІЗАЦІЇ.

ВАШИНГТОН. — Окремий комітет сенату для післявоєнних планів приготував низку законів для післявоєнної мілітарної та промислової демобілізації краю. Покищо вибрано підкомітет для цієї справи під проводом сенатора Джорджа. Під наради взяли доручення президента Рузвелта, порушені в його промовах, але сенат від себе має ще окремі плани. Вони обіймають властиву демобілізацію війська, переміну воєнних фабрик на продукцію мирних предметів, а також плани відносно міжнародних перемін та митної тарифи.

ВІТАМІН УМОЖЛИВЛЮЄ БАЧИТИ В НІЧНІЙ ПІТЬМІ.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. — Напади німців на Мальту стали причиною епохального відкриття для людського ока. Нуджа та брак харчів приневолила населення здаватися лише на овочі, а саме помаранчі, цитрини та подібні інші. Серед такої нуджі завважили, що людське око може проникнути нічну пітьму і бачити предмети як у день. Це стверджено на річному зібранні товариства військових лікарів, що саме тут відбувається. Після основної дискусії прийшли званці до висновку, що тут мається до діла з якимось досі незаним вітаміном, який знаходиться в згаданих овочах. Рішено розпочати працю над його ізолюванням.

Американці підносять успіхи повітряних нападів на московській конференції

ВАШИНГТОН. — Федеральні урядовці виявили, що делегати на конференцію в Москві взяли з собою точні дані та фотографії, які доводять успішність американсько-англійської повітряної офензиви проти Німеччини. Ці дані мають доказати, що Альянти ведуть кампанію не менше успішну від тієї, яка могла бути досягнена відкриттям другого фронту в Західній Європі. З огляду, що вже минає сезон на відкриття другого фронту в Європі в біжучому році, можна налітати, що підготовка до такого фронту буде викінчена в початках 1944. р. і що йно з весною така офензива розпочнеться. Тимчасово альянтські бомбовики будуть даліше нищити Німеччину з повітря, щоб зробити її неспосібною до оборони в часі інвазії.

СЕКРЕТАР ГОЛ ДІСТАВ МЕМОРАНДУМ У. К. КОМІТЕТУ

НЬОАРК, (Нью Джерзі). — Голова Українського Конгресового Комітету, С. Шумейко, дістав із департаменту стейту повідомлення, що меморандум цього комітету, вислано до секретаря стейту Кордела Гола дня 9. жовтня, дійшло до його рук. Текст листу такий:

“Department of State, Washington, October 21, 1943. My dear Mr. Shumeyko: The secretary of State has requested me to thank you for your courtesy in transmitting to him a copy of the memorandum of the Ukrainian Congress Committee of America. Sincerely yours, John D. Hickerson, Assistant Chief, Division of European Affairs.”

КОМАНДАНТ ФЛОТИ ВПЕВНЯЄ, ЩО УПАДОК НАЦІСТІВ НЕМИНУЧИЙ

ВАШИНГТОН. — Адмірал Ернест Кінг, начальний командант военной флоты вигололив промову до всіх морських сил Злучених Держав, а це до морської та повітряної флоты і до бережної сторожі, з нагоди Дня Флоты. Він виказав, як героїство американської морської служби причинилося до цілковитого ослаблення сили нацистів. „Вашою поведінкою виказали ви“ — говорив Кінг — „що довіря, яке американський народ покладав у вашу биездатність, є оправдане... Тепер нема сумніву, що ми вийдемо переможно і що упадок нацистів неминучий“. — У дальших словах адмірал заповідав переможну боротьбу над Японією.

Знавці на московській конференції складають текст згоди трьох держав

МОСКВА. — Конференція заграничних секретарів трьох великих держав поступила наперед уже на стільки, що знавці почали виробляти начерк специфічних умовин угоди між цими державами. Що має бути в цих документах, себто чи ці делегати вже згодилися, поки що ще не виявлено.

За перші дні наради конференція полагодила наперед питання агенди конференції та приступила до обговорення засадничих пунктів. Експерти мають тепер покласти на папір вислідки цих нарад щодо засад.

У суботу секретар стейту Гол мав у Кремлі побачення з советським комісарем заграничних справ Молотовом. Вони назвали потім свою розмову приязною виміною ідей. Подібне побачення мав Молотов попереднього дня з британським представником Іденом.

БАДОЛІО ОБІЦЮЄ ІТАЛІЇ ДЕМОКРАТІЮ

ДЕСЬ В ІТАЛІЇ. — Маршал П'єтро Бодоліо мав розмову з кореспондентами „Нью Йорк Таймсу“ і в ній вияснив своє становище підчас недавнього перевороту в Італії та свої думки про майбутнє в Італії.

Між іншим Бодоліо ствердив, що Італію втягнув у війну самий Мусоліні; не порадившись зовсім з військовими провідниками, він дав Гітлеру вістку, що він іде до війни, 4 дні скорше ніж дав про це вістку своїм найближчим порадам, навіть графови Чіано, своему міністрови заграничних справ. Бодоліо запевняє, що він відноситься ворожо до фашизму та вважає боротьбу проти нього головною внутрішньою справою Італійського народу, для котрого фашизм є найгіршим ворогом. Як тільки скінчиться війна, Бодоліо задумує зрестися з влади, аби дати Італійцям можливість висказатися свобідно, якої конституції вони хочуть.

НЕВТРАЛЬНІ ОБСЕРВАТОРИ СПОДІВАЮТЬСЯ СКОРОГО ЗАВАЛЕННЯ НІМЕЧЧИНИ

СТОКГОЛЬМ. — Рапорти з Німеччини, одержані в різних неутральних центрах, дозволяють неутральним газетарям припускати, що німецьке заламання наступить десь на початку найближчого року, якщо не до кількох тижнів. Не дивлячися на всі зусилля Гестапо, в Німеччині скоро назриває різкий поворот у народних настроях: з подиву для Гітлера народжується переконання, що Гітлер німецький народ одурив. Серед такої ситуації янебудь найменша іскра може спричинити пожар, який обхопить цілу нацистичну будову.

СЛУГИ НАЦІСТІВ.—Норвежці під нацистичними сторожами машерують вулицями міста Тронему по дорозі до табору праці. Це політичні бранці, що колись займали становища в норвезьких громадянстві. Світлину перепачковано з Норвегії.

НОВА ОФЕНЗИВА ВОСЬМОЇ АРМІЇ

АЛЖІР. — По кількандневій задержці восьма британська армія знову почала офензиву й посунулася 6 миль наперед на східній частині італійського фронту коло Адриатіку.

Вона заняла вже розбите гарматами місто Монтенеро, а передні її відділи вже дійшли до ріки Тріньо й перейшли її в кількох місцях. Війська генерала Монтемері заняли теж міста Лючіто й Кампокіаро.

Тимчасом пята армія зробила незначний поступ напівніч від лінії міст Драгоні й Рокармана.

Генерал Александер, головний командант альянтських військ в Італії, назвав поступ альянтських військ в Італії повільним. Піступ здержує гористий терен. Він підчеркує досяги італійської кампанії: Альянти відтяли на „чоботі Італії“ 3 німецькі дивізії тястягнули до Італії 35 до 40 дивізій з інших воєнних театрів.

НІМЦІ НЕ МАЮТЬ ХАРЧІВ.

Над ВОЛЬБУРНХОМ. — Німецькі вояки, що попали в альянтський полон, кажуть, що німецькі війська терплять від недостачі харчів. Мають їх так мало, що останніми днями їли тільки один раз вдень.

АЛЯНТИ ЩЕ ЗБІЛЬШУЮТЬ ПОВІТРЯНІ УДАРИ

ЛОНДОН. — Як видно з рекордів летничих рейдів останніх днів, від кількох днів Альянти сильно послали ці рейди. Тепер альянтські літаки вилітають на рейди, не зважаючи на дощ, град і сніг.

Один з найбільших рейдів цієї війни доконано на місто Касель, один з найважливіших німецьких промислових центрів, що має великі фабрики амуніції, зброї й інженірського приладдя. Формації чотирьох моторових літаків, що вилетіли на цей рейд, затемнювали небо в Англії. На місто скинено 1,500 до 2,000 тон сильних вибухових і запальних матерій. 45 літаків загинуло в ніч цього рейду.

На другий день після цього рейду альянтські бомбовики били по промислових центрах Австрії й Угорщини, як також по Франції.

ЧЕРВОНА АРМІЯ ЗАНЯЛА МЕЛІТОПІЛЬ

ЛОНДОН. — По 11 днях завзятих боїв на вулицях міста Мелітополя, ціле місто найшлося нарешті в неділю в руках червоної армії, котра негайно звернулася на полудне.

Заняття Мелітополя викликало велику радість у Москві. На приказ уряду віддано з гармат в столиці Росії салву з 21 вистрелів, як це зроблено вминому по добуттю назад Сталінграду. Мелітопіль вважається найважливішим стратегічним центром німецької оборони на південному фронті, немовби ключем до оборони на південному фронті, немовби ключем до оборони Криму й долішнього бігу ріки Дніпра. Заняття його дозволить червоній армії сконцентрувати велику силу війська проти Перекопу, через котрий можуть відступати німецькі війська з Криму.

ЗАТОПИЛИ ЯПОНСЬКИЙ ЛІТАКОВОЗ.

АЛЯНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА НА ПІВДЕННО-ЗАХІДНОМУ ПАЦІФІКУ. — Один американський бомбовик системи „Либерейтор“ скинув підчас нічного вивідного лету бомби на ворожий корабель, що возить літаки, й здолетесь його затопив. Бомбовик заскочив ворожий корабель коло острова Бука.

Коло острова Шуаса затоплено японську корвету та острілювано машинних крісів 24 ворожі баржі через півтора години. На цьому острові розбито теж летунський майдан. Американські війська заставили теж до відвороту японські сили, що пробували дістатися в околицю Фіншафена.

ОБІ ГРУПИ ЮГОСЛАВСЬКИХ ПАРТИЗАН ПРОВЯЛЯЮТЬ ДІЯЛЬНІСТЬ.

КАІРО. — Югославський уряд подав вістку, що партизани ген. Михайловича заняли місто Бока Которска, пристані в адрійським порті Катаро. Уряд подав цю вістку як передану „демократичною новинарською агенцією“ через радіову станцію партизанів десь „із лісів і гір Югославії“ Кореспондент „Нью Йорк Таймсу“, що передав цю вістку, каже, що він не є певний, чи така радіостанція існує.

Це саме радіо приносить теж вісти про сутички партизанів Михайловича з партизанами Тіта в Чорногорі; додає, що великі простори Чорногори „прочитено“. У відповідь на письмо короля Петра до генерала Михайловича, аби він перестав воювати Тіта й почав воювати з німцями, відповів Михайлович, що партизани Тіта нападають на його людей.

Тимчасом партизани Тіта подали вістку про осадження ними німецької твердині Приедору в північно-західній Боснії. Мовляв, там захоплено 2,000 німецьких бранців. Комунікат цих партизанів каже, що партизани Міхайловича обідналися з німцями для нападу на партизанів Тіта здовж альбанської границі. Комунікат каже: „Німецькі війська й четники Міхайловича атакують без успіху Матісево, коло Коласіну. Досі вони втратили 300 вбитих“.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письмовий текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрим оголошувач хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну ядresi платиться 10 центів.

3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗА КРАЦІ ВІДНОСИНИ МІЖ СОЮЗНИКАМИ

Що між деякими державами, що належать до Об'єднаних Держав, поєднаних для боротьби проти Німеччини, нема в усіх справах повної гармонії, це всякому видима річ. Прикладом можуть послужити хочби різниці між советським урядом у Москві й польським урядом у Лондоні, що довели аж до повного зривання дипломатичних відносин. Відомі теж поважні розходження між советським урядом, з одного боку, а американським і британським з другого. До цих різниць останніми тижнями прибули ще певні різниці між Злученими Державами й Британією.

Звісно, що такі різниці зачіпають головну діяльність Об'єднаних Держав, котрою є боротьба проти спільних ворогів. Німеччина такі різниці певно використає. Вона вже почала цілу кампанію, яка грає на британських упередженнях до зростаючих у цілому світі американських впливів. З той причини треба привитати всякий розумний і конструктивний захід, який робиться для поменшення різниць між союзниками.

Републіканський провідник Вендел Вилкі зробив одну таку спробу, коли в своїй розмові з американським кореспондентом лондонської газети "Ів'нінг Стендард" порадив британцям мішатися менше в американські справи. Він радив британцям спеціально не переконувати американців, що поновий вибір теперішньої адміністрації в Вашингтоні є кінцею для успішного завершення війни або що всяка критика вашингтонської адміністрації має на цілі тільки ту адміністрацію підорвати. Британці, по думці Вилкі, мали би зрозуміти, що американці признають собі право критикувати адміністрацію, як вони признають адміністрації критикувати себе, та що на військовій сфері, а не в сфері внутрішньої політики, ведена далі з незменшеним завзяттям. Британцям треба в таких справах проявляти резерву, яку розумна людина проявляє до чужих справ.

Іншими словами Вилкі радить британцям не мірити американськими умовами британськими. Таку саму раду, хоча з зовсім іншим вислідом, давали газети британцям, як вони проявили зденервовання сприводу різких висказів п'ятох американських сенаторів, що повернулися з подорожі поза границі краю. Газети сказали тоді британцям, аби не мішали сенаторів американського конгресу з послами британського парламенту. Британські послы почувають велику відповідальність перед народом, бо весь британський уряд відповідальний перед ними. Американські конгресмени й сенатори такої відповідальності не почувають, бо уряд від них не залежний. Через те вони люблять говорити річі, які можуть видатися зовсім невідповідальними. Американці це добре знають і вони собі з того нічого не роблять навіть, як сенатори говорять дикі екстравагантці. Це повинні зрозуміти й британці й не брати собі до серця висказів американських політиків, головню, як вони сказані для зібрання голосів.

Микола Чубатий.

Югославія та Польща — країни кризи

Югославія та Польща у мно- нування югословянської дер- гому подібні були до себе пе- жави. з другого боку комуні- ред світовою війною, подібні нистична пропаганда заливає вони теж нині своїм міжнарод- саму країну при чинній під- нима та внутрішнім положен- тримці Росії, край розсаджує ням. Югославія, подібно як це й внутрішня криза, бороть- Польща, утворена по першій ба поміж національностями. світової війни мала відразу в Югословянський уряд, по- собі завязки кризи через свою вертаючи на рідну землю, мо- різнонаціональну людність. же стрінутися не тільки з опо- Югославія по світової війни ром хорватів та словінців, але повстала як країна сербів, й червоних югословян, що вже хорватів та словінців. Чисель- на добре розсілися по цілім просторі Югославії.

Югославія по світової війни ром хорватів та словінців, але повстала як країна сербів, й червоних югословян, що вже хорватів та словінців. Чисель- на добре розсілися по цілім просторі Югославії.

Югославія по світової війни ром хорватів та словінців, але повстала як країна сербів, й червоних югословян, що вже хорватів та словінців. Чисель- на добре розсілися по цілім просторі Югославії.

Югославія по світової війни ром хорватів та словінців, але повстала як країна сербів, й червоних югословян, що вже хорватів та словінців. Чисель- на добре розсілися по цілім просторі Югославії.

Югославія по світової війни ром хорватів та словінців, але повстала як країна сербів, й червоних югословян, що вже хорватів та словінців. Чисель- на добре розсілися по цілім просторі Югославії.

Югославія по світової війни ром хорватів та словінців, але повстала як країна сербів, й червоних югословян, що вже хорватів та словінців. Чисель- на добре розсілися по цілім просторі Югославії.

Югославія по світової війни ром хорватів та словінців, але повстала як країна сербів, й червоних югословян, що вже хорватів та словінців. Чисель- на добре розсілися по цілім просторі Югославії.

Югославія по світової війни ром хорватів та словінців, але повстала як країна сербів, й червоних югословян, що вже хорватів та словінців. Чисель- на добре розсілися по цілім просторі Югославії.

Польща та її польські землі.

Коли розглядаємо міжнаці- нальну боротьбу у бувшій ю- гословянській державі, чогось само порівняння насувається, що таке саме є на території передвоєнної Польщі. Польща теж не була державою одно- національною, тільки многа- національною. Мала вона не тільки біля 35 відсотків не- польського населення, але теж цілі території заселені чужою більшістю, що звязані були з Польщею цілком неорганіч- но, проти волі місцевого насе- лення.

Таж хіба нема поляка, щоб не знав, що Західна Україна перейшла до Польщі по завяз- тій, хоч програній війні цілого українського населення, що на тій частині української землі створило абсолютну більшість. Немає хіба поляка, щоб не знав, що двацятлітнє польсь- ке володіння над Західною У- країною це була на ділі теж перманентна революція зі сот- ками замахів та політичних процесів. Край був у постійнім ферменті. Кожному хіба яс- ним, що такий стан причинив- ся частинно до упадку Польщі. Революційний настрій україн- ського населення захопив і Гітлера й Сталіна напасти на польську державу та її розбі- рати.

Нині Польща лежить розби- та під чужою окупацією, Ро- сія вважає Західну Україну та Західну Білорусь своєю інте- гральною частиною. При тепе- рішнім укладі сил може Росія свою точку погляду превести, бо має щоправда не право, але силу. А навіть колиб Зах. Укра- їна дісталася під окупацію а- ліантських сил, то знов вирине проблема застосування до неї засади самоозначення народів, що надходили на поміч еспан- ським льоялістам з балкансь- кою півострова. Тепер стоїть він на чолі комуністичних пар- тизанів, що поборюють, Ми- кола Чубатий.

Нині Польща лежить розби- та під чужою окупацією, Ро- сія вважає Західну Україну та Західну Білорусь своєю інте- гральною частиною. При тепе- рішнім укладі сил може Росія свою точку погляду превести, бо має щоправда не право, але силу. А навіть колиб Зах. Укра- їна дісталася під окупацію а- ліантських сил, то знов вирине проблема застосування до неї засади самоозначення народів, що надходили на поміч еспан- ським льоялістам з балкансь- кою півострова. Тепер стоїть він на чолі комуністичних пар- тизанів, що поборюють, Ми- кола Чубатий.

Нині Польща лежить розби- та під чужою окупацією, Ро- сія вважає Західну Україну та Західну Білорусь своєю інте- гральною частиною. При тепе- рішнім укладі сил може Росія свою точку погляду превести, бо має щоправда не право, але силу. А навіть колиб Зах. Укра- їна дісталася під окупацію а- ліантських сил, то знов вирине проблема застосування до неї засади самоозначення народів, що надходили на поміч еспан- ським льоялістам з балкансь- кою півострова. Тепер стоїть він на чолі комуністичних пар- тизанів, що поборюють, Ми- кола Чубатий.

Нині Польща лежить розби- та під чужою окупацією, Ро- сія вважає Західну Україну та Західну Білорусь своєю інте- гральною частиною. При тепе- рішнім укладі сил може Росія свою точку погляду превести, бо має щоправда не право, але силу. А навіть колиб Зах. Укра- їна дісталася під окупацію а- ліантських сил, то знов вирине проблема застосування до неї засади самоозначення народів, що надходили на поміч еспан- ським льоялістам з балкансь- кою півострова. Тепер стоїть він на чолі комуністичних пар- тизанів, що поборюють, Ми- кола Чубатий.

Комуністична розв'язка украї- нсько - польського спору.

Не вміють найти іюляки розв'язки свого спору з украї- нським сусідським народом, так знаходять його червоні моска- лі на погибель для українсько- го та для польського народу. Розв'язку бере у свої руки по- дружжя Корнійчук — Васіле-

Як живуть тепер у Москві

Американський кореспондент Морис Гіндус лише з Москви: В Москві тепер білять доми, направляють вікна, вставляють шибки. Я відвідав одного дру- га, який разом з дружиною на- правляв софу. Він казав, що торік, як фронт був усього 100 миль від Москви, годі було дістати цвяхів або матерії на покриття, а тепер — і він гор- до показав на матеріал, що лежав на долівці.

Недостача краму це й тепер велика, й головню терпить населення цивільне. Але воки, а спеціально офіцери, дуже добре убуті й одіті, а теж від- живлювані. Їм здається, нічо- го не бракує крім паперців на-

Замість мати на сході мир- ного та незаборного сусіда у- країнський нарід, господаря тої землі, Польща воліє мати потужну Росію і прямує прост- им шляхом до власної заги- белі та до загибелі українсь- кого народу у спільній росій- ській тюрмі.

Дивна це тут психологія багатьох поляків, гідна дослі- дів психолога народів. Васи- левська годиться Західну Ук- раїну відступити Росії, але на- певно не згодилася віддати її господареві цієї землі, україн- ському народові. Двацяті де- в'ять літ тому, то саме робив теперішній президент польсь- кого союму на вигнанні, Ради Народової, проф. Станіслав Грабський. В умові з царським урядом зрікався він тоді Схід- ної Галичини в користь царсь- кої Росії й то не по Сян, але аж по Радів; прийшла Поль- ша, українському народові во-

рожив загибів вирождж 25 літ. Український нарід не за- гиб, живе нині спільно під ко- лесами одного воза з другим, чужих окупантів, живе украї- нський, а з ним, польський на- рід разом.

Всі знаки на небі та на землі говорять, що ця психіка не зміниться скоро, тільки зажен- знов оба народи — українсь- кий та польський в одно мос- ковське ярмо, немов як доказ якогось прокляну історичного. А ірещінь можлива інша оріє- нтація у поляків, ніж пану- вання над українськими зем- лями. Два великі державні на- роди — український та поль- ський моглиби стати ядром, ко- ло якого моглб збудуватися краща та свободна осередна і полуднево-східна Європа.

цигаретки, й часто можна по- бачити як крутять цигаретки у театрах в газетний папір. Та- кож сірники тяжко тут діста- ти, так як в Єгипті або Ірані. Хто курить на вулиці, може бути левен, що його зупинять прохожі, просячи вогню.

Справа з постачанням по- живи постійно кращає, хоча товщів ще обмаль. Літні дощі в середній Росії помогли для врожаю ярини, зокрема огір- ків, капусти та бараболі.

Воєнні городи теж дописа- ли. Майже нема родини у сто- личі, чи то урядовці, чи пись- менники, артисти, танцюристи, які не найшли часу на управу городця поза містом. Підземні залізничі, трамваї і боси пере- повнені шодня людьми, що вертається домів з кошками й мішками бараболі і капусти.

Недавно, наприклад, закор- донні кореспонденти вертаю- чися з пресової конференції архієпископа Йорку, який відвідав Москву, побачили як дві жінки, висідаючи з трока, розсіпали бараболі перед са- ним будинком совета народніх комісарів. Серед оживленої дискусії й сміху прохожі, між ними два американські корес- понденти, спинилися, щоб по- могти жінкам позбирати бара- болі. Усі наче раділи, що ба- раболі такі великі й чисті. Од- на жінка була вчителька, а друга завідувачка дитячого городя.

Американське насіння, яке американські фермери щедро дарували, а Російський Воєн- ний Фонд переслав, вможливи- ло подорожжя кількості прив- атних городців. А росіяни пам'ятають цей дар і вміють його оцінити.

Тепер, як фронт вже не в близько столиці, москвичам вільно подорожувати у відпо- чинкових днях, як далеко їх залізнична завезе, щоб купити

у селян ярини, картоплі, си- рид, меду, круп. Вони дільно за- громаджують на зиму. Американські товари з "ленд- ліз" є тут добре відомі, особ- ливе спорошковане молоко, спорошковані яйця, цукор, су- шена фасоль, м'ясо в пушках (кенах) і сало — яке росіяни дуже люблять. Цікаве, що росіяни ніколи не перестают хва- лити не тільки поживу, але й опакування. "Так практично, так гарно" — каже одна гос- подарка із запалом. З гордістю вона показала картонові ко- робки й кени, які вона ховає. Жаден, росіянин не викинув би їх.

Театральні групи вертають- ся до Москви. Театр Вахтанго- ва був розбитий бомбою, а його актори, які були переїха- ли в Томск, на Сибірі, верну- лися вже до Москви. Таксамо вернулись з Сибіру актори Камерного театру. Інші чільні театри, балети й оркестри грають перед переповненою пуникою.

Куйбишів, що був тимчасо- вою столицею вчасі великої небезпеки Москви, тепер зно- ву лишився непринадним про- вінціальним містом.

Тикети на концерти, до теат- рів і на балети, важко дістатц, хіба тижні або місяці наперед. Вистава починається в 6 годи- ні вечора. Але вже передтім збираються юрби людей, в на- дії, що добудуть від когось тикет. Непродані тикети в Мо- скві це така неможлива річ як непродане м'ясо або масло в тутешніх крамницях.

Таксамо переповнені й філь- мові театри.

Школи й університети, які з поспіхом спаковано й висла- но на Сибір, на Урал, і в цен- тральну Азію, також верта- ються вже до Москви.

(Дальше буде).

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА

КОЖНИЙ СВІДОМІЙ АМЕ- РИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ІВАН ФРАНКО Борислав Сміється (Повість) 58)

Вони, проте, взялиши ширю працювати для Бенедьових думок, значчи, що колиб удалося, то по дорозі зробилося би й те, чого вони бажали; а коли не вдасться Бенедьова думка, то сповнення їх первісної цілі буде тоді ще певніше. Зна- читься, с'як чи так, а Бенедьо, працюючи для всіх робітників, працює і для них. Зате яке життя, який рух пі- шов тепер у невеличкій хаті край Борислава, де жили Ма- тій і Бенедьо. Шодень вечо- рами приходили побратими по два, по три, розповідали, як їде діло, як приймають рішн- ки їх слова, як домагаються ради, як виступають проти панів. Народи тривали не раз досить довго, і перед очима наших знайомих чимраз ясн- ше виднілася дорога, котрою далі треба ступати. Ще в самім початку, коли наші побратими рішили вер- нувати до свого побратимства ширю громаду борислав- ських ріпників, вони цілі два вечори нараджувалися над тим, як це почати, щоби і найк- лаше доказати свого, і не звер- нути передчасно на себе ува- гу. Тоді ще в живій памяті були переслідування й арешту- вання поляків — учасників повстання 1863 р., і деякі по- братими виразили свій страх, щоби в разі викриття поліції не насила на них і не обвини- ла їх про який бунт, — а в такім разі і вся робота про- пала би за нізачо. Вкінці Бе- недьо порадив так: у першім початку подавати робітникам свої думки немов збоку, ви- падково, повільно, а вперто,

в кожній розмові, будити в усіх почуття свого бідного, нужденного положення і зара- зом показувати всім у даль- шій далечині можливість попра- ви. Таким способом, — гово- рив Бенедьо, — між людьми прокинеться неспокій, роздраз- нення, бажання поправки, — одним словом, витвориться се- ред маси ріпників напружен- ня, котре, зручно піддержане й побільшуване, дасться в від- повідній хвилі повернути рап- то і з великою силою в діло.

Та рада дуже подобалася всім побратимам, і вони при- рекли за нею поступати. Не пройшло й двох тижнів, а та ціл була майже вповні осяг- нена. Робітники по роботі юр- бани ходили по Бориславі; го- монячи та нараджуючися; шин- ки пустіли чимраз бідше, а роздразнення і неспокій між народом чимдалі змагалися, і нетерпеливі побратими чимраз голосніше домагалися, щоб уже раз виступити їм одвер- то й узяти на себе провід- ництво в широкім робітниць- кім руху. Але Бенедьо, а за ним і брати Басараби стояли на тім, що треба ще трохи

підождати, поки вище й бур- ливіше не битимуть хвилі ро- бітницького роздразнення.

А ті хвилі, двигані правди- вою нуждою і притиском, під- дувані зручно пекучоправди- вими словами побратимів, би- ли чимраз вище й бурливіше. Простий чоловік — ворог ус- якого довгого думкування та міркування. Правда, власним розумом не швидко він дохо- дить до ясної оконечної дум- ки, томиться довго засівшою йому в голову гадкою, але ко- ли усядеться і проясниться у нього, зложиться в оконечній, твердій і ясній образ, тоді вже йому не до забавки, не до міркування, тоді він усюю силою свого ества преться зробити думку свою ділом, то- млячи та нараджуючися; шин- ки пустіли чимраз бідше, а роздразнення і неспокій між народом чимдалі змагалися, і нетерпеливі побратими чимраз голосніше домагалися, щоб уже раз виступити їм одвер- то й узяти на себе провід- ництво в широкім робітниць- кім руху. Але Бенедьо, а за ним і брати Басараби стояли на тім, що треба ще трохи

підождати, поки вище й бур- ливіше не битимуть хвилі ро- бітницького роздразнення.

Бачилосяб, і не велика річ чоловікови, що терпить про- делену нужду та кривду, при- йти до почуття тої нужди і кривди, а прецінь як пізно прийшли до того почуття бе- риславські робітники! І бачи- лосяб, що такого великого в тім почутті, самім безвідрад-

нім та сумнім! А між тим яко- ву неспокую наробило, яку бурю підняло воно в головах усіх робітників! І швидко з безвідрадого та сумного чу- ття виродилося грізне завзя- ття, мимовільна дружність і непокірність своїм кривди- кам. Від слів почало доходи- ти до діл. Ось одного дня пронеслася по Бориславі вість, що там робітники потурбува- ли в якімсь заулку касієра, котрий замість звичайних дво- центів положив собі був бра- ти у робітників по чотири центи "касієрного" від одної шахти, т. є. від одного 12- годинного робочого дня. Та вість була немов знаком, за котрим швидко по собі сліду- вало більше подібних випад- ків. За кожною вісткою з по- дібною подією росло завзя- ття і відвага ріпників. Вони вже прямо в очі всяким ка- сієрам, надзірцям та контро- льярам почали нахвалятися, що не будуть довше терпіти над собою кривди. Страх по- чав падати на всякі людські п'явки. А коли одного дня про- неслася по Бориславі чутка, що коди один надзірець не-

справедливо зарахував якусь високу кару ріпникові, а касієр при виплаті хотів йому потрутити ту кару з платні, то ріпники підняли при касієрському крику і гамір, почали жадати перед себе надзірця, щоби виправдав, за що це таку кару наложив на їх то- вариша. Надзірець сховався десь, касієр жартом, щоби і позбутися, сказав їм: "Діть шукайте його, а як знайдете, то приведіть його сюди за ву- хо!" Ріпники з оглушувючим криком кинулися на всі боки і по хвилі найшли надзірця, почали з ним шарпатися і таки силою справді за вуха притя- гли ойго до касієра, розумі- ється, привели потовченого, подрпаного і з понадраними вухами. І хоч кількох ріп- ників за те арештовано й за- перто в громадським арешті, то прецінь між ріпниками та вість наробила великого розголосу і шуму, а на панів кинула чи- малий пострах.

справедливо зарахував якусь високу кару ріпникові, а касієр при виплаті хотів йому потрутити ту кару з платні, то ріпники підняли при касієрському крику і гамір, почали жадати перед себе надзірця, щоби виправдав, за що це таку кару наложив на їх то- вариша. Надзірець сховався десь, касієр жартом, щоби і позбутися, сказав їм: "Діть шукайте його, а як знайдете, то приведіть його сюди за ву- хо!" Ріпники з оглушувючим криком кинулися на всі боки і по хвилі найшли надзірця, почали з ним шарпатися і таки силою справді за вуха притя- гли ойго до касієра, розумі- ється, привели потовченого, подрпаного і з понадраними вухами. І хоч кількох ріп- ників за те арештовано й за- перто в громадським арешті, то прецінь між ріпниками та вість наробила великого розголосу і шуму, а на панів кинула чи- малий пострах.

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВ. КАСІЄРА У. Н. СОЮЗУ ЗА ВЕРЕСЕНЬ 1943 РОКУ

Table with columns: ВІДІЛ, ЗАПЛАТИ, ВІДІЛ, ЗАПЛАТИ. Includes sections: ПРИХІД, Виплати сирітського фонду, Запомоги з заповогового фонду, Виплати адміністраційного фонду, Виплати з фонду Згоди Братств, Виплати з народного фонду, Розхід, Виплати посмертних заповіг по бл. п., Інші виплати посмертного фонду.

Table with columns: ВІДІЛ, ЗАПЛАТИ, ВІДІЛ, ЗАПЛАТИ. Includes sections: МОЛОДЕЦЬКИЙ ДЕПАРТАМЕНТ, Виплати друкарні і книгарні У. Н. Союзу, Виплати адміністраційного фонду, Виплати з фонду Згоди Братств, Виплати з народного фонду, Виплати з фонду Згоди Братств, Виплати з фонду Згоди Братств, Виплати з фонду Згоди Братств.

Джованні Бокачо. Вірний слуга. Жив раз у Парижі один флорентійський шляхтич. Він збіднів і займався торгівлею. Торговля так гарно пішла йому, що доробився великого маєтку. Мав він жінку й одного сина, Льодовіка. Батько не хотів, щоб син учився на купця, тому Льодовіка, разом із іншими молодими шляхтичами став пажем короля Франції. На дворі він навчився не одного доброго. Раз Льодовік був у товаристві шляхтичів, які щойно вернулись від Божого Гробу. Вони говорили про гарних жінок Франції, Англії та інших країн. Один із молодих людей, що були в цьому товаристві, довго мовчав, прислухався балаці. Вкінці сказав, що він бачив багато красунь, однак жодна з них не могла рівнятися з Беатриче, жінкою Егана Галюці з Болонії. Всі його товариші, що бачили болонську красуню, потвердили його слова. Льодовіко, що це ніколи в житті не кохався, дуже забажав побачити цю прегарну Беатриче. Думка про неї не кидала його. Вкінці юнак постановив поїхати до Болонії, щоб знайти її. Він поїхав, щоб знайти її в цьому місті. Льодовіко сказав батькові, що хоче поклонитися Божому Гробові та з великим трудом випросив у батька зго-

дому радився його, поручав йому не лише свої справи, а й кожна справа своїх знайомих. Раз Егано вибрався на лова на чаплі. Беатриче прилякла Анікіно, що остався був дома, щоб грав із нею в шахи. Воно це навіть і не знала, що Анікіно любить її. Та їй подобалася гарна поведінка. Щоби зробити красуні приємність, Анікіно нарочно програв кілька партій. Молода жінка зраділа. Беатричині слуги вийшли. Нараз Анікіно тяжко зітхнув. — Щі з тобою, Анікіно? — спиталася Беатриче. — Тобі сумно, що я все виграю? — Ні, пані, — відповів він — інша, багато поважніша, причина каже мені зітхати. — Кои ти мене любиш, то скажиш, що так смутить тебе — сказала красуня. Коли Анікіно почув слова "коли ти мене любиш" із уст жінки, яку любив над усе в світі, зітхнув ще важче. Беатриче знову стала допитуватися його, щоб сказав, чому так глибоко зітхає. — Пані, — відповів Анікіно — коли я скажу вам усю правду, то ви розсердитесь та ще розповісте мою тайну кому-небудь іншому. — Обіцяю тобі, що не розсерджуся, — сказала Беатриче — тай нікому не повторю твоїх слів. — Коли ви вже, пані, даєте мені таку обіцянку, — сказав на це Анікіно — то я вам до всього признаюся. І дуже схвильований, ледви здержуючи сльози, що готові були виступити на очах, юнак

Красуня обняла Анікіно й (Докінчення на сторони 6-ї і 7-ї.)

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВ. СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ

ЗА ВЕРЕСЕНЬ 1943 РОКУ

НОВІ ЧЛЕНИ.

- В. 5. Гонська Стела, Петрина Марія, Біліньська Маланія.
- В. 29. Яхван Марія.
- В. 36. Тельга Софія.
- В. 39. Луківська Анна, Кудлик Олена.
- В. 42. Припхан Михайло мол., Федорів Зоя.
- В. 47. Вихот Анна, Янів Дмитро.
- В. 58. Гумуницький Стефан.
- В. 63. Войчик Тілій.
- В. 70. Ланон Роман.
- В. 74. Столяра Василь.
- В. 75. Припхан Дженета, Лівницький Антін.
- В. 78. Вловжк Антоніна.
- В. 83. Телетник Михайло.
- В. 85. Латаніши Стефан.
- В. 94. Кордупель Вілям, Кордупель Василь, Груден Вілям, Бабій Ольга.
- В. 97. Сметана Дорота.
- В. 98. Дік Станіслав, Земба Єлизавета Р.
- В. 106. Каміньська Анна.
- В. 117. Васильчук Павлина.
- В. 120. Семенчук Володимира, Рефт Ольга.
- В. 127. Жук Анна, Жук Іван, Коваль Михайло, Коваль Розалія.
- В. 130. Лій Рой Франко.
- В. 133. Мотуз Маріяна О.
- В. 139. Капустянська Софія.
- В. 143. Олійницька Павлина.
- В. 145. Лаврук Ольга.
- В. 146. Фургал Василь.
- В. 149. Дембровська Стефанія.
- В. 163. Дмитрик Іван, Романський Вілям.
- В. 165. Івасюк Франко Д., Пелехатій Іван.
- В. 170. Новак Юрій.
- В. 188. Імашло Володимир.
- В. 200. Імашло Володимир.
- В. 203. Чмир Андрій, Чмир Євген Андрій.
- В. 204. Дубяницький Антін, Перчишин Нікола, Мироник Дженета.
- В. 205. Васильківський Антін.
- В. 215. Галагіо Стефан, Андрус Кармен.
- В. 219. Клімів Ольга.
- В. 221. Сіпко Володимир, Мишук Катерина, Кулик Михайло ст., Сіпко Ольга, Прокопенко Ольга, Міхалько Павлина, Барабаш Ольга, Барабаш Катерина, Барабаш Іван Генрій.
- В. 236. Баль Петро.
- В. 238. Попович Михайло.
- В. 242. Тілій Ольга.
- В. 260. Улан Посиф, Барилська Меланія Цезея.
- В. 265. Митчин Михайло.
- В. 271. Рушак Ольга, Гафін Катерина, Рушак Анна, Цуцик Нікола, Гринів Іван.
- В. 280. Гоца Данило.
- В. 314. Степ Гаврило.
- В. 318. Саж Стефан.
- В. 319. Клар Олена.
- В. 334. Дмитрик Елсій.
- В. 341. Сірій Стефан.
- В. 361. Виницька Анна, Стриковська Ольга, Прончак Олена, Пукала Іван, Гоцка Катерина, Бойко Олександра, Лаконський Гаврило, Дроздовська Катерина, Бойко Польді, Назаревич Петро, Медимука Марія, Площанський Петро, Зарецька Марія, Зарецький Іван.
- В. 364. Пронч Павлина.
- В. 372. Фінош Ольга.
- В. 385. Вілчич Петро.
- В. 386. Кучмак Росола.
- В. 388. Лашек Розалія, Лашек Володимир, Косик Вілям.
- В. 393. Горбаль Михайло.
- В. 413. Хорунжий Павлина.
- В. 418. Енгалот Андрій.
- В. 427. Яворська Віра, Пилипчук Михайло, Шпак Марія.
- В. 432. Лушак Олександр, Вушчин Марія, Забонський Стефан, Чайка Данило, Польний Іван, Гриничник Нікола, Гумуницький Нікола, Чайка Ксеня, Літка Стефанія, Забонська

Анна, Деміньська Анна, В. 439. Мазурок Андрій.

В. 441. Костенюк Мідорія, Жуківський Нікола, Мундьяк Григорій, Куж Юрій, Гуловатий Михайло.

В. 445. Татарчук Анеля, Обуховський Марія, Вожний Олександра, Татарчук Мічел, Островерха Омелян, Шкілянка Павло.

В. 453. Гонга Корнел, Галиш Марія, Воробеш Дженей.

В. 456. Гулас Катерина, Пашин Катерина.

В. 476. Чорній Антонія Лувіява.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО.

- В. 22. Каціо Стефанія.
- В. 25. Придубний Михайло.
- В. 29. Фундига Лаврентій.
- В. 72. Заврко Антін.
- В. 74. Олга Геноефа.
- В. 78. Варашко Антін.
- В. 130. Пузик Дмитро.
- В. 135. о. Ковальський Онуфрій.
- В. 204. Нелько Іван.
- В. 218. Ліпка Іван.
- В. 219. Гриничник Василь, Коця Станіслав.
- В. 229. Волський Генрик.
- В. 251. Полєвчак Василь.
- В. 296. Волошинський Григорій.
- В. 304. Барна Михайло, Грук Андрій, Вернейська Марія, Вернейський Семен.
- В. 329. Чепельська Олена, Вайтович Анна, Вайтович Ольга.
- В. 334. Сеник Марія, Сеник Василь.
- В. 385. Скрипеш Павлина.
- В. 432. Стру Стефан.
- В. 439. Шарик Михайло, Шарик Емілія, Вайда Антін.
- В. 456. Бакала Нікола.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

- В. 76. Фриндак Юрій, Фриндак Катерина.
- В. 91. Іванюк Франко.
- В. 94. Стефанко Василь.
- В. 136. Кравчинський Ева.
- В. 163. Драгушак Марія.
- В. 213. Сохан Анна.
- В. 314. Парашук Павло, Пароська Марія, Парашук Анна, Парашук Данило.
- В. 339. Машко Онусканін Анна, Максимик Іван, Онусканін Зофія, Онусканін Іван.
- В. 361. Белан Олександра.
- В. 406. Сухарик Іван.
- В. 432. Вайда Анна.
- В. 445. Бакала Нікола.
- В. 462. Шарик Емілія, Шарик Михайло.
- В. 464. Хмара Василь.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛАС.

- В. 137. Яворська Марія.
  - В. 243. Борц Олександра.
  - В. 445. Кучер Маріан.
- ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.**
- В. 9. Драгушак Марія.
  - В. 125. Соцінь Ева.
  - В. 163. Сеник Іван.
  - В. 204. Харамбура Іван.
  - В. 439. Шарик Михайло, Серотук Володимир, Хмара Вілям, Шарик Емілія, Вайда Анна.
  - В. 456. Бакала Нікола.
- ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ДО ІНШИХ КЛАС.**
- В. 137. Яворська Марія.
  - В. 243. Борц Олександра.
  - В. 445. Кучер Маріан.
- ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.**
- В. 76. Фриндак Юрій, Фриндак Катерина.
  - В. 91. Іванюк Франко.
  - В. 94. Стефанко Василь.
  - В. 136. Кравчинський Ева.
  - В. 163. Драгушак Марія.
  - В. 213. Сохан Анна.
  - В. 314. Парашук Павло, Пароська Марія, Парашук Анна, Парашук Данило.
  - В. 339. Машко Онусканін Анна, Максимик Іван, Онусканін Зофія, Онусканін Іван.
  - В. 361. Белан Олександра.
  - В. 406. Сухарик Іван.
  - В. 432. Вайда Анна.
  - В. 445. Бакала Нікола.
  - В. 462. Шарик Емілія, Шарик Михайло.
  - В. 464. Хмара Василь.
- ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛАС.**
- В. 137. Яворська Марія.
  - В. 243. Борц Олександра.
  - В. 445. Кучер Маріан.
- ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНИ.**
- В. 5. Швед Павло, Швед Петро.
  - В. 39. Реваковський Іван.
  - В. 40. Цезарський Іван.
  - В. 42. Майд Марія.
  - В. 76. Лисак Богдан.
  - В. 84. Лисак Гералд, Гайда Нікола, Гайда Олена.
  - В. 94. Парашук Вілям, Дандюк Катерина, Гац Василь.
  - В. 106. Атаманец Дмитро.
  - В. 117. Семейн Дмитро.
  - В. 127. Палхат Стефан.
  - В. 135. Глушко Дмитро.
  - В. 159. Дякон Федор, Стахун Марія, Господарик Франко П., Господарик Катерина.
  - В. 183. Васильєво Семен.
  - В. 186. Мельник Павло.
  - В. 192. Канарек Генрій.
  - В. 225. Дрб Єлизавета.
  - В. 242. Пука Михайло, Сохіна По-

сиф, Стопій Гарій, Стопій Анна, Лоріан Іван.

В. 247. Прошак Василь.

В. 284. Букстін Алфред.

В. 293. Федшин Петро.

В. 313. Полик Юрій.

В. 319. Дмитро Михайло.

В. 331. Ізків Юлія, Мосійчук Стефан.

В. 341. Дрозд Дмитро.

В. 342. Познанська Катерина, Максимович Марія.

В. 358. Кедь Анна, Кедь Стефан.

В. 365. Каміньська Марія, Цибрицька Антоніна, Каміньська Магдалина, Каміньський Нікола, Сабрицький Іван.

В. 427. Гринчак Емілія, Луговий Дженей.

В. 432. Болнар Нікола, Саган Михайло, Волковський Омелян.

В. 435. Мороз Юлія.

В. 441. Романович Стефан, Угринь Методій Михайло.

В. 445. Сітка Павло, Процишин Анеля.

В. 457. Кубська Олена.

В. 469. Войтович Іван.

ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

- В. 9. Драгушак Марія.
- В. 125. Соцінь Ева.
- В. 163. Сеник Іван.
- В. 204. Харамбура Іван.
- В. 439. Шарик Михайло, Серотук Володимир, Хмара Вілям, Шарик Емілія, Вайда Анна.
- В. 456. Бакала Нікола.

ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ДО ІНШИХ КЛАС.

- В. 137. Яворська Марія.
  - В. 243. Борц Олександра.
  - В. 445. Кучер Маріан.
- ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.**
- В. 76. Фриндак Юрій, Фриндак Катерина.
  - В. 91. Іванюк Франко.
  - В. 94. Стефанко Василь.
  - В. 136. Кравчинський Ева.
  - В. 163. Драгушак Марія.
  - В. 213. Сохан Анна.
  - В. 314. Парашук Павло, Пароська Марія, Парашук Анна, Парашук Данило.
  - В. 339. Машко Онусканін Анна, Максимик Іван, Онусканін Зофія, Онусканін Іван.
  - В. 361. Белан Олександра.
  - В. 406. Сухарик Іван.
  - В. 432. Вайда Анна.
  - В. 445. Бакала Нікола.
  - В. 462. Шарик Емілія, Шарик Михайло.
  - В. 464. Хмара Василь.
- ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛАС.**
- В. 137. Яворська Марія.
  - В. 243. Борц Олександра.
  - В. 445. Кучер Маріан.

ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

- В. 9. Драгушак Марія.
- В. 125. Соцінь Ева.
- В. 163. Сеник Іван.
- В. 204. Харамбура Іван.
- В. 439. Шарик Михайло, Серотук Володимир, Хмара Вілям, Шарик Емілія, Вайда Анна.
- В. 456. Бакала Нікола.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком вересня 1943 року було в У. Н. Союзі повнолітніх членів 31,342

В місяці вересні 1943 р. прийнято нових 140

В місяці вересні 1943 р. прийнято наново 37

В місяці вересні 1943 р. прийнято з переступними листами 22

В місяці вересні 1943 р. прийнято з інших клас обмеження 3

В місяці вересні 1943 р. прийнято з старого роду обмеж. —

Разом 31,544

В місяці вересні 1943 р. суспендовано 66

В місяці вересні 1943 р. відійшли з переступними листами 10

В місяці вересні 1943 р. відійшли до інших клас 3

В місяці вересні 1943 р. відійшли до нового роду обмеж. —

В місяці вересні 1943 р. відійшли за зворотом у готівці 12

В місяці вересні 1943 р. відійшли на безплатне продовж. 1

В місяці вересні 1943 р. відійшли на виплатне обмеж. 27

В місяці вересні 1943 обмеж. —

Разом 119

З кінем місяця вересня 1943 р. в У. Н. Союзі було дорослих членів 31,425

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛАСАМИ І СУМАМИ ОБМЕЖЕННЯ:

СТАРИЙ РІД:

В класі А. на \$ 250	5
В класі А.А. на \$ 500	95
В класі В. на \$ 750	16
В класі С. на \$1000	194
В класі В.В. на \$1500	7
В класі С.С. на \$2000	2

НОВИ РОДИ:

Обмеження платні по смерті з вкладками до 70 року життя.

В класі О-500 на \$ 500	472
В класі О-1000 на \$1000	318
В класі О-1500 на \$1500	6
В класі О-2000 на \$2000	2

Обмеження платні по смерті з вкладками протягом 20 літ.

В класі Р-500 на \$ 500	3,925
В класі Р-1000 на \$1000	2,166
В класі Р-1500 на \$1500	20
В класі Р-2000 на \$2000	12
В класі Р-2500 на \$2500	1
В класі Р-3000 на \$3000	2

Обмеження платні за життя з вкладками протягом 20 літ. (Ендамент).

В класі Е-500 на \$ 500	2,499
В класі Е-1000 на \$1000	922
В класі Е-1500 на \$1500	16
В класі Е-2000 на \$2000	7
В класі Е-300 на \$3000	1

Нові обмеження на ціле життя для нових членів.

В класі W-250 на \$ 250	2
В класі W-500 на \$ 500	3,859
В класі W-750 на \$ 750	1
В класі W-1000 на \$1000	3,589
В класі W-1500 на \$1500	34
В класі W-2000 на \$2000	17
В класі W-2500 на \$2500	1
В класі W-3000 на \$3000	3
В класі W-річні суми	91

Разом 31,425

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

МОЛОДЕЦЬКИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

- НОВОВПИСАНІ ДІТИ.**
- В. 7. Нестор Олександр Лувіява.
  - В. 14. Гладкий Євген Іван.
  - В. 39. Прибуда Володимир мол.
  - В. 40. Вітковський Давид Володимир.
  - В. 52. Шила Хрестина.
  - В. 60. Подуцка Марія Анна.
  - В. 75. Дедуна Анастасія Марія, Дедула Ольга Анна, Михалич Посиф Михайло, Левицька Ольга Марія.
  - В. 78. Дудук Антоніна.
  - В. 83. Гач Арална Джойс.
  - В. 85. Навлик Володимир.
  - В. 91. Бобурська Шарлота.
  - В. 106. Каміньська Кароліна Марія, Каміньський Іван, Пуляк Олена.
  - В. 109. Анготій Валерія Анна.
  - В. 125. Баран Віра Марія, Гринчак Хрестина Розалія.
  - В. 127. Жук Стелія, Жук Іван, Жук Дженета, Баран Юрій, Бакалик Роберт Н., Матвійко Петро, Матвійко Роман.
  - В. 139. Капустянська Олександра Біла, Капустянський Софія Марія, Капустянський Віра Анна.
  - В. 147. Рошко Вілям Е., Рошко Річард Г.
  - В. 151. Козій Річард Павло.
  - В. 155. Гондович Фредерик С.
  - В. 163. Гвоздецька Дорота, Гвоздецький Станіслав.
  - В. 170. Гаврус Пилип.
  - В. 180. Беднарчик Іван Михайло, Беднарчик Євгенія Говп, Александер Хрестина Розалія.
  - В. 183. Дуган Рой Фред.
  - В. 204. Кучма Посиф, Трипалко Михайло, Тимчинський Посиф, Бобель Вілям Стефан.
  - В. 215. Кукувка Іван, Кукувка Павло, Сиделько Іванна М., Хромей Маріяна, Андрус Маріяна Е., Хромей Юрій.
  - В. 221. Матвій Вілям Доналд, Матвій Роберт Павло, Стасюк Вілям мол., Стасюк Анжела, Папій Карло, Папій Юрій, Папій Бобій, Мучар Рафл, Мучар Євгенія, Мішук Хрестина Анна, Кузьма Павло, Прокопенко Річард, Фіша Іван Мирослав, Фіша Іванна Марія.
  - В. 236. Припханська Зофія Лувіява, Ковалевич Володимир, Станчак Андрій, Станчак Стефан.
  - В. 248. Кобиланська Катерина Розалія.
  - В. 270. Баран Ярослав О.
  - В. 271. Шарак Кароль, Михалько Михайло Р., Михалько Лясєва Е., Михалько Юрій В., Михалько Карас.
  - В. 277. Соколовська Анна Олена.
  - В. 292. Степук Михайло Вілям.
  - В. 304. Мидян Данило.
  - В. 316. Куцкі Іванна Кароля.
  - В. 320. Марчан Данило Лій.
  - В. 325. Ткач Володимир.
  - В. 335. Кочарська Анна.
  - В. 336. Пашуля Посиф Роберт.
  - В. 343. Онуфрик Кароль Сув.
  - В. 361. Рибницька Наталія, Бойко Анна, Пукала Роберт, Пукала Річард, Кривошия Олена, Гомінький Стелла Анна, Дюк Анна, Бич-Виктор мол., Яничин Стефанія, Яничин Євген, Рушак Елсій.
  - В. 363. Кізівій Леофіл Франко.
  - В. 369. Кухта Посиф Михайло.
  - В. 406. Корко Салютор Марія.
  - В. 432. Соція Антін Андрій, Маєкулак Володимир.
  - В. 435. Мішак Анна.
  - В. 441. Радка Євгенія Павлина.
  - В. 468. Гладничок Володимир Петро, Гладничок Наталія Віра, Гладничок Марія, Швець Михайло, Швець Анеля, Лутчак Ольга, Доліський Володимир, Доліська Ольга, Доліський Антін, Доліський Анна.
  - В. 473. Чабан Богдан.
  - В. 475. Рудик Іван, Рудик Іванна, Мельник Марія.
- ДІТИ ПРИНЯТІ НАНОВО.**
- В. 78. Варашко Валяна.
  - В. 200. Лакуста Росола.
  - В. 304. Барна Роджер, Грук Іван

- В. Вернейська Анастасія, Вернейський Євген, Грук Марія З.
- В. 329. Чепельський Юрій.
- В. 432. Чепель Петро 2.
- ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.**
- В. 260. Барилська Дженей Джіян, Барилська Меланія С.
  - В. 206. Пронк Катерина.
  - В. 339. Онусканін Олена.
  - В. 464. Хмара Ярослав Анна.
- ДІТИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛАС.**
- В. 347. Сторожак Нікола.
- ДІТИ СУСПЕНДОВАНИ.**
- В. 7. Троян Річард.
  - В. 9. Крисак Анна.
  - В. 22. Гарсон Михайло.
  - В. 29. Гвозда Іван.
  - В. 39. Реваковська Джойс Олена, Реваковський Едвард Іван, Реваковська Меланія М.
  - В. 84. Хома Андрій 2.
  - В. 127. Палхата Юлія.
  - В. 135. Совер Ева, Совер Нікола.
  - В. 150. Еванджелісто Посифа, Еванджелісто Марія.
  - В. 163. Садовий Посиф.
  - В. 164. Калвич Нікола.
  - В. 186. Мельник Посиф.
  - В. 204. Богданов Розалія Марія.
  - В. 314. Парашук Катерина.
  - В. 274. Логунський Нікола.
  - В. 292. Кузьма Вілям.
  - В. 293. Федшин Ольга.
  - В. 324. Моклюк Ален, Моклюк Катерина, Моклюк Марія, Моклюк Василь.
  - В. 331. Ермолович Катерина.
  - В. 333. Валас Ненсій, Луйшинський Михайло.
  - В. 334. Антонів Олена.
  - В. 350. Різак Дорота.
  - В. 388. Курт Франка, Рот Розалія Анна, Рот Михайло мол., Ляшек Володимир мол., Ляшек Меланія, Косик Вілям мол., Косик Володимир.
  - В. 445. Федьків Софія Олена, Пастир Петро.
  - В. 457. Війк Павло, Війк Пилип.
- ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.**
- В. 204. Харамбура Іван Олександр.
  - В. 439. Хмара Ярослава Анна.
- ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ДО ІНШИХ КЛАС.**
- В. 347. Сторожак Нікола.
- ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ДО СТАРИХ ЧЛЕНІВ У.Н.С.**
- В. 42. Федоров Зофія, Припхан Михайло.
  - В. 47. Янів Дмитро.
  - В. 70. Ланон Роман.
  - В. 74. Столяра Василь.
  - В. 94. Груден Вілям, Бабій Ольга, Кордупель Марія.
  - В. 97. Сметана Теодор.
  - В. 98. Земба Єлизавета, Дік Станіслав.
  - В. 120. Семенчук Володимира, Рефт Ольга.
  - В. 133. Мотуз Маріяна О.
  - В. 145. Лаврук Ольга.
  - В. 149. Дембровська Стефанія.
  - В. 185. Лашек Фрідко.
  - В. 188. Пашуля Кузьм. Володимир.
  - В. 205. Васильківський Антін.
  - В. 219. Клімів Ольга.
  - В. 242. Тілій Ольга.
  - В. 260. Петель Петро, Петель Зофія, Улан Посиф.
  - В. 280. Гоца Данило.
  - В. 314. Степ Гаврило.
  - В. 318. Саж Стефан.
  - В. 334. Дмитрій Елсій.
  - В. 364. Пронч Іванна.
  - В. 386. Кучмак Ярослав.
  - В. 413. Хорунжий Павлина.
  - В. 418. Енгалот Андрій.
  - В. 318. Саж Стефан.
  - В. 319. Клар Олена.
  - В. 334. Дмитрій Елсій.
  - В. 364. Пронч Іванна.
  - В. 386. Кучмак Ярослав.
  - В. 413. Хорунжий Павлина.
  - В. 418. Енгалот Андрій.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком вересня 1943 року було в У. Н. С. дітей членів 10,115

В місяці вересні 1943 р. прийнято нових 117

В місяці вересні 1943 р. прийнято наново 18

В місяці вересні 1943 р. прийнято з переступними листами 5

В місяці вересні 1943 р. прийнято з інших клас 2

Разом 10,257

В місяці вересні 1943 р. суспендовано 46

В місяці вересні 1943 р. відійшли з переступними листами 2

В місяці вересні 1943 р. відійшли до старших членів УНС 33

В місяці вересні 1943 р. відійшли до інших клас 2

В місяці вересні 1943 р. відійшли за зворотом у готівці 2

В місяці вересні 1943 р. відійшли на виплатне обмеж. 1

В місяці вересні 1943 р. відійшли на безплатне продовж. 1

В місяці вересні 1943 ромеран —

Разом 86

З кінем місяця вересня 1943 р. в У. Н. Союзі було дітей членів 10,171

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛАСАМИ МОЛОДЕЦЬКОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В 1-шій класі на \$500	5,002
В 2-ій класі на \$400	1,445
В 3-тій класі на \$100	2,120
В класі 4P на \$ 250	26
В класі 4P на \$ 500	681
В класі 4P на \$1000	140
В класі 5E на \$ 250	140
В класі 5E на \$ 500	503
В класі 5E на \$1000	114

Разом 10,171

З кінем місяця вересня 1943 р. в У. Н. Союзі було всіх обмежених 41,596

УВАГА,

яку кожній відділовий урядник і член У. Н. Союзу повинен прочитати й відповідно до неї застосувати.

Ті повнолітні члени та члени молодшого департаменту, що тут проголошені в рекордному звіті за вересень 1943 року суспендованими, можуть бути прийняті наново в членів У. Н. Союзу, якщо задоволься до секретарів своїх відділів і заплатять за час суспенсії загалом і заплатять за постановлені статут організації; інакше, вони будуть позбавлені всіх членських прав, запомог і привілеїв, з винятком тих прав, які є застережені грамотою і статутом. Тесаме відноситься також до тих членів, які впродовж вересня 1943 р. вважали переступні листи й ще досі не заплатили з ними до інших повноправних відділів У. Н. Союзу.

Д. Галлич, гол. секретар.

- ГОЛОВНИЙ УРЯД У. Н. СОЮЗУ**
- ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМПЕТІТ:
- ГОЛОВНИЙ ПРЕДСІДНИК:
- МИКОЛА МУРАШКО,
81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
- ЗАСТУПНИК ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА:
- ГРИГОРІЙ

(Переклад з англійського).

МЕМОРІЯЛ

УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ

до

Дост. Кордела Гола, Секретаря Стейту у Вашингтоні, Д. К. Пане:

Український Конгресовий Комітет Америки, покликаний до життя Краевим Конгресом американців українського роду, скликаним до Вашингтону в травні 1940 з участю 700 делегатів, як представників понад 2,000 товариств та організацій, а переорганізований 18 вересня 1943 р., з пошаною предкладає Вам, Достойний Пане, на передодні Вашого запевненого відвіду на американсько-англійсько-совєтську конференцію в справі після-воєнних цілей Об'єднаних Держав, оцей меморіал:

Саме тепер прийшов час, коли збройні сили та ідея нашого краю і його союзників вказують перемогу на полі бою над брутальною потугою нацистської Німеччини й її сателітів; прийшов момент, коли то наш край починає призадумуватися, який вигляд має приборати будучий повоєнний світ. В такому то часі, на нашу думку, американці, що унаслідки традиції Старого Світу, і що творять відносно велику частину нашого населення, мають обов'язок подати до відома провідних урядовців і співгромадян нашої держави своє особливе знання відносно краю, з якого вишили та народу, з якого походять. В такий спосіб підхід Америки до проблем у після-воєнній Європі, а з окрема у відношенні до краю, з котрого такі американці вишили, буде опертій на проникливим пізнанням всіх чинників і укріплених сил, на яких вони спираються.

Повище сказане відноситься спеціально до нас, американців українського роду, бо сьогодні Україна остає або під нацистською окупацією або під совєтським режимом. Побавлена своєї державної незалежності, якою вона пишалася безпосередньо після останньої війни, подібно як це було теж кількома наворотами в її неспокійній історичній минуванні, сьогоднішня Україна не має свого уряду на вигнанні ані ніякого іншого правдивого представництва, яке могло б говорити в її імені. А коли дехто і говорить дещо в її імені, то це говорять офіційно за неї її передвоєнні окупанти, головне Совєтська Росія і Польща. В імені свого власного права вона не має голосу, не дивлячися на це, що її сини належать до тих, що з найбільшим героїзмом та саможертвою воюють проти нацистського абсолютизму.

Саме недавно, на приклад, дописував до Нью Йорк Геральд-Трибун, обговорюючи різницю поглядів між совєтським урядом і польським урядом на вигнання про східні границі Польщі завважав, що хоч обі спорючі сторони ясно виявили своє ставнєнє, що небагато можна було почути від населення, яке має найбільш життєвий інтерес в цій території, себто від самих українців, що там мешкають.

Дописувач знаменито підійшов до справи. Однак серед теперішних воєнних відносин та ворожої окупації є просто неможливе для тамошних українців вільно висловити свої почування в цій справі. Внаслідок цього, неначеб це була його остання дошка рятунку, український народ інстинктивно звертається до нас, своїх американських свояків, що розлучені від нього хочнайбільше одною генерацією, щоб ми використали свободу і демократію, якою ми тут тишімося і сказали про нього правду, а з окрема заговорили про його почування й змагання.

У вивченню такого обов'язку ми, американці українського походження, почуваємося в першу чергу заінтересовані в тому, щоб після цієї війни настала безпека, тривалий мир, свобода й демократія в цілому цивілізованому світі. Бож це одна з головних причин, іза яких ми цей край найшовся в теперішній війні. Задля цього саме тисячі й десятки тисяч наших братів, синів, свояків та друзів служать у збройній силі нашого краю. І колиб так після війни в Європі не прийшло до такого миру, свободи й демократії, то даремні булиб благородні змагання й жертви нашого краю.

Усе те відноситься теж і до України, оцієї „болячки: Східної Європи“, як її часто називають. Бо в Україні, як кожен справедливий міжнародний обсерватор признає, вже перед війною на диво не було ні такого миру, ні свободи ні демократії, за які то ідеали ведеться сучасна війна. В цілому краю давалося відчувати незадоволення й неспокій. Це творилося тому, що після того, як під ударом скоєбованих ворожих сил упала коротко-тривала після-воєнна Українська Народня Республіка, чужинні окупанти, які загарбали й поділили Україну, завели в ній насильні способи правління.

Треба пам'ятати, що при творенню своєї держави-республіки українці покликалися на засаду самовизначення народів, проголошену Вудро-Вілсоном. Вони теж воскресили свої свободолюбні суто демократичні традиції, які були серед них вкорінені ще з часів їхньої свободи й незалежності. Так уже перед тисячі літами вони мали свою незалежну національну державу, звану під іменем Київської Русі, що то упродовж кількох століть вела безупинну оборонну війну проти наїзду азійських орд. Вона була заложена на сильних підставах політичної свободи, а влада її володарів-князів була визначена законами, складеними демократичними вічми народу. Що більше, в доловні 17 століття, коли українці прогнали наїзників, що нападали на їх край після упадку першої їхньої національної держави, вони створили свою другу народно державу, звану під іменем Козацької Держави. Це була наскрізь демократична держава в кожнім напрямку, а її голова, званий гетьманом, виходив з вибору народу. Вкінці, перед закінченням останньої світової війни, після довгого часу свого національного поневолення український народ піднявся проти своїх тиранських гнобителів і створив дві незалежні українські республіки: одну на сході, другу на заході, основані на демократичних підставах, гарантуючи права для всіх національних, релігійних та політичних меншин на своїх державних територіях. У січні 1919 р. обі ці республіки злучилися в одну нероздільну Українську Народню Республіку. Нападена з усіх боків переважними силами, саботажована ізнутри п'ятою коломною і зазнавши смертельного удару внаслідок некорисного рішення Версайської мирової конференції, українська республіка мусіла вкінці впасти, а її землю розшматували вороги.

„Недоля українців“ — як тоді писав Герберт Адамс Гіббонс („Україна і рівновага сил“ в Сенчорі Мезені за липень 1921) „прийшла з цього, що незалежність їх держави була перешкодою до політичних цілей усіх держав, які суперничали між собою за першєнство. Водночас вона стала непоборним магнетом для таємних сил поза арміями з їх апетитом на нафту, вугілля, та на монополії в харчах і сирівцях“.

Таким способом після герцького зриву за національну свободу, Україна попала через під чужу займанщину й владу. Чужа влада й гнет — ось так сумно склалася доля України. Польський режим, наприклад, провинився не лише тим, що знехтував „Договір про Меншини“, в я кому містилася гарантія прав для українців; він ще навіть насильно половив їх основні людські права. „Серед насильств у після-воєнній Європі“ — писав журнал Стейтсмен енд Нейшон (Лондон, 29 серпня 1931) „найгіршим є збринє поломання „Договору про Меншини“ польською державою... В Польщі ці насильства дійшли до міжнародного значіння... іза їх варварства та розмірів“. Це було писане в часі, коли цивілізований світ здригнувся на вісти про „пашифікацію“ Західної України польською поліцією й військом, про що Манчестер Гардлен (Манчестер, Англія, 29 грудня 1930 р.) писав тоді: „Так звану пашифікацію переведено з таким озверінням, що його хіба можна прирівняти до жорстокостей, що їх допускалися на початку дев'ятнадцятого століття башибоужки у

давній Туреччині“. У книжці SHAPE OF THINGS TO COME („Як виглядає Майбутність“) влучно характеризував Г. Г. Велє після-воєнну Польщу такими словами: „Відбудова Польщі — надмірна відбудова Польщі — була одною з найвищих гордоцій Вілсона. Так, Польщу відбудовано. Однак, на місце великодушного і благородного народу, який перебував ярмо стодвацяти літ і мав оправдати симпатію та надії свободолюбних елементів у цілому світі, з'явився вузкоглядний уряд, який негайно переродився у мстиву і безоглядну диктатуру і зразу взявся фанатично переслідувати нещасні етнічні меншини, які попали в сіті її надто обильних границь... У поведінці супроти українців, які відважилися посягнути на визволення, Польща поповнила насильства, рівні хіба тим, якими переповнена пісня її довголітнього мучеництва“.

Вслідом цього, як завважав Ото Толдінос в газеті Нью Йорк Таймс (11 червня 1937 р.) було таке: — „Багато і традицію, історію й культуру, про яку Захід у своїй гордості знає мало, а яка не дозволяє їм забути, що вони були першим народом між слов'янами Східної Європи і які добилися своєї державності ще в дев'ятім та десятім столітті — українці знову звертаються до ідеї відбудувати свою власну державу таксамо як це робили поляки перед 1914 р. Дійшло тепер до цього, що вони, поскільки мога, хапаються такоїсамої політики й тактики, яка принесла успіх полякам; вони посуваються навіть так далеко, що покладають всі свої надії на наступну війну“.

„Чорна мусить бути несправедливість, якої зазнали українці в Польщі“, завважав письменник в католицьким тижневику Камонвіл (8 червня 1938), „коли вони вважають можливу — самогубну катастрофу міжнародної війни за спосіб свого визволення“.

Отже такі то були лише деякі причини невдоволення та неспокою серед українців під пануванням передвоєної Польщі. Відносно українців під совєтським правлінням, то там як писав Гарольд Дені, московський кореспондент Нью Йорк Таймс (у червні 1938 р.) „протисовєтське наставленнє було надто вперте від перших днів революції“, і „Україна була краєм сильного національного руху від самого початку більшевської революції“.

У початках дозволено українцям під Совєтами деяку культурну діяльність, щоб у часті нагородити їх за політичні репресії й економічний визиск. Однак з часом почали цезетати і ті культуральні концесії. Тих українців, що почали негодувати на таку політику, проголошено зрадниками, поставлено сумарично під суд, кинено в тюрму або „злізквідовано“. Про один такий суд справедливо завважав журнал Сатердєй Рівю (Лондон, 18 січня 1930), що „дійсною причиною, іза якої винесено обвинувачення проти Ефремова, Чехівського та інших, було бажання позбутися української інтелігенції через винищення її головних представників... Колиж завважали, що це не властиво, більшовики хопилися своєї другої зброї, тобто тероризму й провокації. Більшовизм думає, що в такий спосіб вбе творчі сили української культури і це є дійсною ціллю найновішого суду“ — і, можна додати, і інших подібних судових розправ.

Всупереч найгострішій репресіям український опір ішов даліше. За такий спротив совєтська влада звичайно відплачувалася масовими насильствами, до яких належало насильне виселювання соток тисяч українців з їх рідних осель, щоб штучно заселити пустарі в далеких окраїнах совєтської території.

У 1932 та 1933 р. совєтська влада своєю економічною політикою, а головню насильним накидуванням сільської колективізації, викликала лютий голод на Україні. Цей голод, на підставі консервативних обчислень Генрив Чемберліна з Кришен Сайенс Монитор-а (Бостон, 29 травня 1934 р.) винищив понад чотири мільйони людського життя. Хоч совєтська влада докладно знала про голод на Україні і хоч вона мала повну контролю всіх харчових припасів, ця влада не спромоглася на жєнебудь кроки, щоб спинити голод або хоч злагодити страшний його наслідки. Навпаки, більшовицька влада використала цей голод на те, щоб зменшити населення України й знищити українські політичні, культурні та національні права.

„Селяни (на Україні) дістали цього року добру школу. Для деякого ця школа була безпощадна“ — похвалився Калінін, президент Центральної Езекутиви СССР, згадуючи про голод.

Не зважаючи на цю „школу“, як висловився милозвучно Калінін, українці даліше видивали свої національні, культуральні й політичні права. Самий Сталін ствердив це, коли на Сімнадцятому Конгресі Комуністичної Партії в січні 1934 р. він заявив, що український рух є „поважною небезпєкою“. І до самого вибуху війни цей рух завдавав багато журби можновладцям на Кремлі. „Щось було основно зле в положенню на Україні“, писав у редакційній статті Нью Йорк Геральд-Трибун (19 грудня 1938), „а на доказ цього послужить факт, що впродовж останніх місяців навіть найближчі повірники Сталіна не дописали йому, коли він вислав їх на Україну і позбувався одного по другим швидше, ніж в інших частинах держави...“.

„Українці не є, ані ніколи не були росіянами“ — завважала дєпеша Асошієтєд Прєс з Вашингтону (23 вересня 1938 р.). „Вони не говорять по російськи; їх культура, література і цивілізація є багато відмінна й далеко старша. В цій країні все був і мабуть ще існує могутній рух за окремішність“.

Таким то стану набував у російській та польській Україні до війни, як про це писали безсторонні американські, британські та інші обсерватори. Всюди українців переслідували і всюди вони вижидали дня свого національного визволення.

А вєстакі, коли вибухнула війна і Гітлер вивуистив свою орду на безборонний народ, українці зміцня приєдналися до своїх бувших гнобителів, наперед станули поруч з поляками, а потім з росіянами проти свого спільного ворога — нацистів. Їх боротьба проти наїзників України викликала ледь світу, а їх ворожєнє до нацистів просто безмежна. Перед роком премієр Чорчїл згадав, що після заняття Києва, оцього духового центра України, нацисти розстріляли там 54,000 осіб. Цей самий факт вказує наглядно, як завзята мусить бути ворожєнєчє українців до нацистів, коли вони мусять вживати таких жахливих засобів для відплати.

Таксамо не вдалася нацистам усі способи насильства або піднесного заманювання, щоб приєднати українців на свій бік. Рене Кравє у своїй книжці EUROPE IN REVOLT (Макмілан, 1942) зазначив, що „замітним є факт, що (між українцями) нема Квіслінгів. Характеристичне те, що на цілі тисячі зайнятих сіл лише в п'ятох заявили війти свою готовість співпрацювати з наїзниками. Однакє всі п'ять, як сповіщав урядові совєтські звідомлення, згнули з рук своїх односілян... Зате дволична гра, яку грали нацисти з українцями, відчужила шкєливо навіть тих українців, що мали на думці станути з Гітлером проти Совєтів. Сьогодні ціла нація вказує завзятий протинімєцький настрій“.

З цього ясно виходить, що український народ у боротьбі проти Гітлера злучився з совєтами і з поляками, з котрими був у боротьбі на вістрю мєча в справі своєї свободи й незалежності.

Очевидно, що тепер виринє питання, чи після війни й перемоги Об'єднаних Держав українці доволєяться поворотом до свогого передвоєнного становища і чи вони даліше будуть терпіти російський комунізм та польський абсолютизм? Чи може до того часу вони залишать свої змагання та боротьбу за волю й демократію?

Ці питання лєдві чи можна відповісти потокаючи. Вже сама лєгька виключєє таку можливість.

Рух, що має за собою цілі століття боротьби за національну свободу; рух, що його підтримує сорок мільйонів українського народу, котрий замєщує безмежні і самовистарчальні землі; рух, освячений безчисленними жертвами; що пережив війни й найжахливіші репресії; рух, що є самою

"These Are Days When Experience Counts"

WALTER E. EDGE

REPUBLICAN CANDIDATE for GOVERNOR of New Jersey

Ліга Американських Горожан українського походження стейту Нью Джерзі заїндорсувала кандидатуру WALTER-a E. EDGE-a на губернатора стейту Нью Джерзі і тому просить своїх членів та прихильників голосувати NOVEMBER 2nd 1943 на републиканського кандидата.

Громадянин W. E. EDGE в минулому як губернатор, сенатор та амбасадор дав нам докази, що він дуже здібний адміністратор і талановитий державний муж.

Його політична плятформа: стреміти до вигнання війни, добитись тривалого і справедливого мира, забезпечити в працю повернувших доміл вояків та зберігти демократичні вольности та добробут краю.

UKRAINIAN-AMERICAN CITIZENS LEAGUE of New Jersey, Inc. 675 South 19th Street, Newark 3, N. J.

Walter E. Edge

Paid for by Rev. Dr. V. Klodnycky.

основною української спадщини і традиції — а все глибоко демократичний у своїх замислах і заложено — такий рух не може втратити своєї життєвої сили й розгону, без огляду на розміри катаклізму, який перервав його природний розвиток.

Не дивлячися на це, що принесє українцям тепєршнєя війна, залишиться фактом, як на це вказано в статті „Тєрпіння України“ в Контемпорарі Рівю (Лондон, за жовтєнь 1941 р.), що: „Конфлікт, який вибух в 1939 р. в Європі, тобто тоталітаризм протї демократизму, розбудив надіє серед українців на якусь можливість побачити свій народ і край вільними в майбутности. Кимнебудь ті українці не булиб і дєнебудь вони не опинились би, вони всі мають одно бажання: побачити знову свою свободу не лише на папері але і на ділі“.

„Через шістьсот літ...“ писав Гєссєл Тїлтман, тепєршній нїюорський кореспондент британських газет у своїй книжці Пєзант Юроп (Джєрєлд, Лондон, 1934), „воєни (українці) боролася, щоб бути українцями. Вони зберегли свою власну окрему мову, свою рїтмову церкву, свою нєшу, свій високий стан хлїборобства. При кінці оцїєї боротьби впродовж віків, як і на початку, вони звертаються лицєм до світу незастрашені ні вбєгості, ні переслідуванням ані репресіями і домагаються лише права, щоб сорок три мільйони народу спільного походження і в спільнім життєю могли правити самі собою. Їм можуть відмовити цього права на рік, на час цілої генєрації, а навіть сто генєрацій. Однакє при кінці того часу українці будуть даліше жадати свободи. Але не буде ні тривалої миру, ані не запанує справедливості у Східні Європі, поки їм не признається цього права; поки не забєруться чужї війська за України і поки вона не зможе рїшити про свою долю і збагачувати своїм прикладом всі сєлянські краї“.

Отже, щоб у Східній Європі запанував тривалий мир і справедливості, треба дозволити Україні рїшити про своє недолє. Це є найвище бажання всього свободолюбного українського народу. У цих намірах українці найшли заохоту у президента Рузвєлта, президента міністрів Чорчїла і у Вас самих, Достойний Пане, коли Ви час від часу піднісєте, що ця вина вєдєтьє не в інтерєсі упривилєюваних одиначє, а за свободу всіх народів. Самий Сталін, коли промовляв з нагоди 25-ліття жовтєвєвої революції, клєв натиск, що одною з головних цілей совєтсько-англїйсько-амєриканської коалїції має бути „визволення поневоленних націй і привєрнення їм їх суверенних прав“.

Достойний Пане: Коли ми привєдимо ці факти до Вашого лєскавого вїдома, нас спонукує до цього бажання пригадати на це, що там, де перед війною царило невдовїля і неспокій, такий стан пануватимє і після війни, хїба що будуть пороблені кроки для поправи відносин, які викликають невдовїля і неспокій. А це головню відноситься до передвоєнних відносин на Україні. Коли там не ужитється відповідних рятункових засобів, Україна остане надальше „болячкою Східної Європи“, а тим знехтується у великій мірі одні з головних цілей тепєршнєї борні, в якій наш край заїнжєбований; буде отже знехтованє заведення миру, свободи й демократії між цивілізованими народами тепєршнєго світу.

На кінцє, у зв'язку із вище сказаним, Достойний Пане, ми бажємо заїнжєбовити і ає із такими неоспорними фактами й засадами:

1. Коли лише український народ мав нагоду висловити вільно свої бажання, він усє заявив свою волю відискати свої суверенні права і самоуправу. Це було особливо очевиде при кінці останньої війни.
2. Атлантийський Чартер ясно і недвозначно проголошує як засаду право народу рїшити про свою політичну долю. Об'єднані Держави положили цю засаду між своїми основними цілями, за які ведуть війну.
3. Український народ бажє злуки всіх українських етнографічних земель у вільній і незалежній українській державі.
4. Український народ домагається рївності в трактуванню. Він вірїть, що в налаженню післявоєнних відносин він дістане своє невдїлучє право до своєї незалежної вільної держави у вільній Європі і що українська справа найдєтєсь між усіми іншими справедливыми справами при налаженню постїйного ладу в Європі.

Всє, повище сказанє, маємо чєсть оцим перєслати. Дано в мїсті Нью Йорку 9 жовтєня 1943.

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ: Стефан Шумейко, прєсїдєнт; Марцєль Вагнєр, секретар

ГІРКА ДОЛЯ ПОЛЬСЬКОГО ІНТЕЛІГЕНТА

БЕРН, Швайцарія, (ОНА). цаютьє над польським народом, особливо над людьми, нїх газет є надрукований лист що мають академічне образопольського інтелігєнта до тих, ваннє. В Польщі вже дійшло до того, що освічена людина Польщі вїхати закордон. Автор листи був колись профєсором гімназії, а тепєр працює на рїллі, як звичайний робїтник. Він пише, що ті польські громадяни, яким вдалось вїхати в світ, не мають поїняття, як страшно нїмцї зну-

В одній з польських підзем- дом, особливо над людьми, нїх газет є надрукований лист що мають академічне образопольського інтелігєнта до тих, ваннє. В Польщі вже дійшло до того, що освічена людина Польщі вїхати закордон. Автор листи був колись профєсором гімназії, а тепєр працює на рїллі, як звичайний робїтник. Він пише, що ті польські громадяни, яким вдалось вїхати в світ, не мають поїняття, як страшно нїмцї зну-

В останніх часах окупаційна влада почала підлизуватися до простого польського хлопця, бо видить, що він неподається. Нїмці роблять одно, а він другє. Ми, польська інтелігєнція, недоцінювали патріотизму нашого сєлянства, ми не знали його настроїв і привязаннє до рїдної землі. Треба тут бути бачити, як він її боронує, як гине за неї. Нєраз буває так, що один партизан зводить бїй з цілим відлєом нїмєцької поліції. Його вбивають, але на його мїсцє приходять нові люди. Нїмцї не вєдли знищити польського народу. Кинувши проти нього всю свою силу, нїмцї тимчасово здусили його, але це тільки тимчасово. Правда, вони поробили страшні спустошеннє в Польщі, але перемога буде по нашїй сторони. Як прийдє час на пїмсту, то нїмцї поам'ятують польські руки так, що може столїтми не будуть важитися нападати на Польщу.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

Жінка на роздоріжжі

Це неправда, що жінка випирає мужчину з різних ділянок праці. Зате правда, що у промисловення всяких ділянок людського виробництва, яке разуроз-зрастає, охопило також домашні роботи, які досі виконувала жінка. Жінка має щораз менше праці в хаті, тому мусить шукати її поза хатою.

Ще наші бабусі варили дома мило та виробляли самі свічки. За давніх літ жінки ткали по домах різного роду матеріали, робили на дротах панчохи, самі кроїли і шили собі свої сукні. Затяжна і мозольна домашня фабрикація тих річей забирала жінкам багато часу, тож не могло бути й мови про те, щоб шукати праці поза домом.

Тепер ці справи виглядають зовсім інакше. Не тільки вироб предметів щоденного вжитку, але навіть їх утримування в порядку, чищення, спрятання, навіть приладжування харчів вихоплюється щораз більше з жіночих рук підпадаючи стандартизації та упромисловлюванню. Візьмім напр. таке заняття, як прання, така типова домашня робота, а й те у нас в Америці, по приватних домах стає щораз рідшим явищем і переходить в руки великих загальних пралень, де — де — треба це признати — працює велика кількість мужчин, що давніше ніколи не займалися такою жіночою працею. Те саме діється і в ділянці споживчого та одягового виробництва, в якій тепер в різних країнах світу знаходять працю десятки тисяч мужчин, що до того часу не мали з такою роботою нічого спільного. Сама консервація городовини — це сьогодні в Америці ціла галузь продукції, що дає право цілим кадрам робітників мужчин. Донедавна це завели у споживчій ділянці нових метод приладжування і консервації харчів, всі заняття у тій ділянці були, що так скажу, чисто жіночим привілеєм.

Але тепер, завдяки тому, що жінки перестали в меншій чи більшій мірі займатися домашнім господарством, мужчини здобули зовсім нові стійки праці.

Чому ми малиб примувати жінку, щоб вона дармувала? Фабрика відбрала жінці домашню працю і залишила їй багато вільного часу. Чи жінка має віддати мужчині нові стійки праці і сама залишитися при нічому? Жінка творить для мужчин нові ділянки праці! Тому проблеми безробіття не можна розв'язати відсилаючи жінку назад до її домашніх зять.

Без уваги на те, які були причини того явища, факт залишається фактом, що сучасна жінка вийшла здебільша з хати, щоб у різних ділянках прилюдної праці заробляти на життя для себе, але дуже часто і для цілої родини.

Ясна річ, що тут треба визріло розділити працнівних жінок на дві групи. Одна — це ті жінки, дівчата і замійні, що гнані необхідністю, мусять хапатися якоїнебудь праці, бо на тих кілька центів щоденного заробітку чекає вдома кілька, пераз кільканаять голодних ротів. Це не борці за рівноправність жінок, це не кандидатки на постійну професійну працю в тій чи іншій ділянці. Як тільки трапляється перше добра нагода вийти заміж та церекнути тягар заробітку на життя на чоловіка, вони радо покидають свою працю і з приємністю стають зразковими господинями та матерями.

Друга група — це ті, знову дівчата і замійні жінки, для яких спонукою шукати праці поза хатою була їх мрія про самостійність, про незалежність від мужчини. І в цій групі теж трапляються навіть ба-

гато — випадки, що ці жінки, знайшовши „добру“ чи „відповідну партію, виходять заміж і відповідно до того, закого вийшли заміж залишаються далі при своїй позахатній праці або стають „великими панями“, що не потребують заробляти на життя і не мусять займатися домашнім господарством, бо мають до цього самостійну прислугу. Певно, що між тими замійними жінками, що працюють поза хатою і тими „великими панями“ є багато різних типів та індивідуальностей і не можна їх підтягати під один стрихулець, то всеж — група жінок, яких об'єднує одне змагання: бути самостійною і незалежною від мужчини, розуміється в більшій або меншій мірі, в такій чи іншій формі.

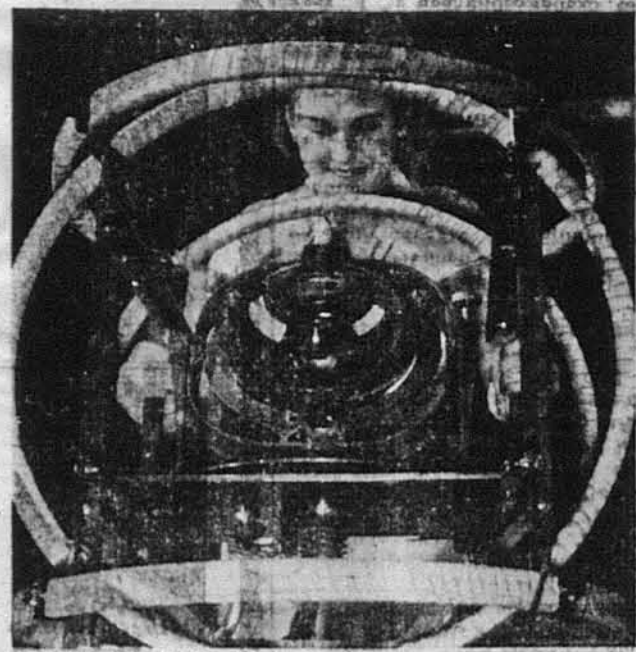
Коли працнівні жінки першої групи майже нічим не різняться від давнього типу жінок, то в цій другій групі витворився зовсім новий тип жінки. Бодай назверх новий та інший. Те, що тих жінок, зедує тісно в одну групу, то їх відірваність від хати, від дому. Вони зовсім на мужеський лад, перебувають найчастіше поза хатою на праці або займаючись справами, що не мають з хатою ані домашнім господарством нічого спільного. Вони перебувають здебільша в мужеському товаристві, то й не диво, що набрали мужеських манер, звичок і навіть налогів. Це є подекуди навіть у їх тенденції: уподібнитися якнайбільше до мужчин, бо це — на їх думку — найкраща запорука повної самостійности.

Той новий тип жінки витворився силою обставин, так сказатиб, самочинно, сам собою, виріс у людському житті як дичка в лісі, якою ніхто не цікавився і не опікувався. І росте він далі як дичка, яка чекає на досвідченого садівника, що нашіпівши її благородним зразком, зорить з неї благородне дерево.

ПЕРША ЛЕКЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В УНІВЕРСИТЕТІ В САСКАЧЕВАН.

Заповідений курс української мови в Саскачеванському університеті розпочався 7. жовтня при співучасті 58 студентів. Лектором є проф. Т. К. Павличенко. Реєстрацію слухачів перевів декан історичного факультету професор Дж. Симсон. Він сказав коротку промову, в якій між ін. висловив такий погляд: „Ви слухаєте викладу про історію української мови, водночас ви самі творите історію. Цей вечір певно знайде своє місце в історії української мови та культури взагалі“. — Із доповідлям згадав проф. Симсон про значне число слухачів й їхне безінтересне й глибоке зацікавлення українською мовою. — („Новий Шлях“).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

НОВИЙ КОМПАС. — У фабрика підприємства Бендикс у Філадельфії продукують для Об'єднаних Держав цей новий модель компасу, котрий не піддається ніяким ваганям без огляду на рух корабля ні інші подібні впливи.

ЧИ ВІЗЬМУТЬ ЖІНКИ ВЕРХ НАД МУЖЧИНАМИ?

За словами панни Женеві Табуї, редакторки французького тижневика в Нью Йорку „Ля Віктоар“, виглядає, що жінки випередять мужчин вже незабаром. Панна Табуї промовляла на обіді в готелю Морі Гил, улаженім Інститутом для Освіти Дівчат і Жінок під покровом Жіночої Ради для Цілявоєнної Освіти в Європі. Її міркування такі: у першій половині двадцятого століття, внаслідок обовязків накинених жінкам війною, жінки посягнули по повне зрівняння їх з мужчинами. Але „зростають прикмети жінок і мужчин, і обовязки жінок у часі війни, починаються до вищости жінок над мужчинами в другій половині двадцятого століття“.

Жінка не сказала чоловікови.

Робітник у часі виплати пригадав собі, що він має віддати 50 ц. доугу свому товаришови. Дуже не хоче віддати копертки з платню, щоб жінка не завважала. Досі він усе віддавав жінці копертку, так, як дістав при виплаті. Та конечність перемогла. Витворив і порахував гроші. Завважав, що там ціла десятка більше. Думав, що це помилка, підійшов до кас'єра і звертає йому увагу, що він виплатив забагато. „Ні, каже кас'єр. „Цей підвишка, яку ви побіраєте це від попереднього місяця“. Здивований робітник, заслонив свої очі руками, похилився і стидливо сказав: „Моя жінка нічого мені не сказала“.

ЯКЩО БАЖАЄТЕ ДІСТАТИ ТАКЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ, ЯКЕ БУЛО ПЕВНЕ ТА МОДЕРНЕ, А ЗА ЯКЕ ТРЕБА ПЛАТИТИ НИЗЬКУ ОПЛАТУ, ТО ОБЕЗПЕЧІТЬСЯ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ.

ДЕСЬ У КОНЕТИКОТІ. — Прийшов час зборів бавовни в Стемфордї, в стейті Конетикот. Це відай перші збори бавовни в тому стейті. Спробу з її управую зроблено в лабораторіях підприємства „Америкен Сай-енемид“.

НАСТРОЇ ПОЛЬСЬКОГО УРЯДУ В ЛОНДОНІ.

ЛОНДОН, (ОНА). — Як з Москви прийшла вістка, що „Правда“ написала, що конференція трьох великих держав не буде розглядати справи польсько-советської границі, то члени польського правительства в Лондоні дуже посумніли. Вони мали передати Іденові меморандум, в яким сказано, що як на конференції зйде мова про польсько-советську границю, то Іден повинен був переказати, що польський уряд в Лондоні не віддасть Советському Союзу ні одной пяди польської землі. Поляки стоять на тій становищі, що Східна Галичина і Волинь — це чисто польські землі і, що поляки мають на них історичне право.

Польська Народна Рада в Лондоні відбула своє чергове засідання, на яким прем'єр Міколайчик сказав, що він мав розмову з членами британського кабінету. Він інформував їх про польські справи і домагання, але не сказав про які саме. Тексту розмови Міколайчика з англійськими міністрами ще не проголошено. Міністер закордонних справ Ромер також виступав на засіданні Ради з промовою і говорив, що англійське правительство є якслід поінформоване про все, чого поляки будуть домагатися. Промови Ромера також ще не проголошено, але кажуть, що він в розмові з членами англійського кабінету підтвердив, що як на світі має запанувати тривкий мир, то в першу чергу має повстати велика і сильна польська держава, з тими самими границями на сході, які вона мала перед війною.

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ЗИЗ НА МОЖЛИВІСТЬ СПІЛЬНОЇ ОБОРОНИ ПОНЕВОЛЕНИХ НАРОДІВ.

В большевицьких „У. Ш. В.“ знаходиться така оборона поневолених народів: „Вістка ходить, що скоро в Нью Йорку створиться польсько-українсько-литовсько-латвійсько-естонська федерація, яка творитиме надто велику силу на Баврах“.

ДІСТАНУТЬ ЗАНЯТТЯ

ГОСПОДАРЮ ДОМУ пошукує Український Народний Дім в Джерсі Сіті. Мусить мати родинну поміч до роботи. Платня агідно з умовою. 108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000

ПОШУКУВАННЯ ОСІБ

ПОШУКУЮ тітчного брата ТЕОДОРА ГОБАТОГО із села Легови, Рогатинського повіту, Галичина. Хто би про нього знав, або він самий, хай мене повідомить, за що наперед дякую. 208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000

ДАРОМ

вишлемо кожному зразок (SAMPLE) Карпатського Чаю з найліпшого гірського з'їла, на недомогання жовудка, печіники і нірок. Велика пачка коштує 50¢.

- **ГРУДНЕ ЗІЛЛЯ**, природне средство припорувають тим, що терплять на впретій кашель, біз горла і залуху. Пачка коштує 50¢.
- **ЗІЛЛЯ НА БОЛЮЧІ НОГИ**. Дуже помічне. Як його уживати, надруковано на пакці. Велика пачка 50¢.
- **МІШАНИ КОРИННЯ**, на нестравність, брак апетиту, корчі. Добре також на запахи до горівки. Пачка 50¢.

Маємо всякі лічнічі зілля, листя, цвіт, кору, ягоди, коріння, ладан, живицю і т. д.

Замовлення посилайте на адресу: **UKRAINIAN BAZAAR, 170 E. 4th St., New York, N. Y.**

Д-Р С. ЧЕРНОВ

Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
 Аналізи крові для подружого свідчення.
 Гемороїди й желіки лікується без операції.
 223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14. GRamercy 7-7697
 Офісові години: денно від 10 до 7:30. В неділі від 11 до 1:30.
 Жінка-доктор до обслуговування.
 Флюороскоп.—Екстаціяція \$2.00

ПРАЦЮВАТИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЦЕ В ПЕРШІЙ МІРІ, ПРИЄДНУВАННЯ ДО ПОГО ЯКНАРБІЛЬШЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ.

\$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН
 І вище
 ОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ АМБОЙ І ОКОЛИЦІ
KANAI KAIN FUNERAL HOME
 433 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J.
 Phone: Perth Amboy 4-4646